

**એડિ.ચીફ મેટ્રોપોલિટન મેજીસ્ટ્રેટ કોર્ટ નં.૧૩, અમદાવાદ સમક્ષ.
ફોજદારી કેસ નં .91566/2023**

આંક-૧ હેઠળ હુકમ

- (૧) પોલીસ દ્વારા દાખલ ચાર્જશીટ અને કેસપેપર્સ વંચાણે લીધા. સદરહુ કેસમાં ત.ક.અધિ.શ્રીએ તપાસના અંતે આરોપી સામે ગુજરાત પોલીસ એક્ટની કલમ-૧૩૫(૧) મુજબનું ચાર્જશીટ કરેલ છે
- (૨) આ કામે ગુજરાત પોલીસ એક્ટ અસ્તિત્વમાં આવેલ તે પહેલા બોમ્બે પોલીસ એક્ટ અમલામાં હતો હવે આ કામે ગુજરાત પોલીસ એક્ટની કલમ-૬૨ વંચાણે લેતા કોઈ વ્યક્તિ તે વિસ્તાર છોડી જાય નહીં અથવા તેને હાંકી મુક્યા પછી પ્રવેશ કરે તે પ્રસંગે કામ કરવાની જોગવાઈ વંચાણે લેતાં પોલીસ વગર વોરંટે તે વ્યક્તિની ઘરપકડ કરી શકે તે જરીતે કલમ-૭૨ મુજબ પોલીસને તેમાં જણાવેલ પ્રસંગે વગર વોરંટે ઘરપકડ કરવાની સત્તા રહેલ છે અને કલમ-૭૯ મુજબ તેમની હાજરીમાં કલમ-૩૯ કે ૪૦ કે ૧૧૭ કે ૧૩૧ ના પેટે ખંડ(૧)(જ) કે ૧૩૫ ના ખંડ(૧) મુજબનો ગુનો બનતો હોય ત્યારે તે અટકાવવાના ભાગરૂપે ઘરપકડ કરી શકે. હવે ગુજરાત પોલીસ એક્ટની જોગવાઈઓ ધ્યાને લેતાં ઉપરોક્ત ગુનાઓ કોમ્પ્રીઝેબલ છે કે નોનબેઈલ છે તે મતલબની ઉપરોક્ત કિસ્સાઓમાં ઘરપકડ કરાવેલ વ્યક્તિ અંગેના ટ્રાયલ અંગે કોઈ જોગવાઈ ગુજરાત પોલીસ એક્ટમાં કરેલ નથી. વધુમાં આ કામે ગુજરાત પોલીસ એક્ટની કલમ-૯૦-(ક) કે જ્યારે કોઈ ઢોરને રસ્તામાં ભટકવા દે કે ખાનગી કે સાર્વજનિક મિલકતમાં તેને અપ્રવેશ કરાવે તે અંગેના ગુનાની શિક્ષાની જોગવાઈ જોતાં તે પોલીસ અધિકારનો ગુનો છે.તેજ રીતે કલમ-૧૧૮ ઢોર વગેરેને પુરી ન રાખે તે અંગેની જોગવાઈ રહેલ છે જે કલમ-(૧-ગ)મુજબ તે પણ પોલીસ અધિકારનો ગુનો ગણાશે. જ્યારે કલમ-૧૪૩(ખ) ભયજનક પ્રયોગ કરવા અંગે છે તે પણ પોલીસ અધિકારનો ગુનો છે. આમ ઉપરોક્ત ત્રણ ગુનાઓ કોમ્પ્રીઝેબલ એટલે કે પોલીસ અધિકારના છે જ્યારે બાકીના ગુનાઓ અંગે કોઈ સ્પષ્ટતા નથી.
- (૩) આમ જ્યારે હવે ગુજરાત પોલીસ એક્ટમાં હવે કોઈ જોગવાઈ ન હોય ત્યારે ફિ.પો.કોડની કલમ-૪ માં જણાવ્યા પ્રમાણેની જોગવાઈઓ લાગુ પડે. હવે જ્યારે ફિ.પો.કોડની જોગવાઈ લાગુ પડે હવે જ્યારે ફિ.પો.કોડની જોગવાઈઓ લાગુ પડતી હોય ત્યારે આ ગુનો બેલભેબલ છે કે નોન બેઈલભેબલ છે? અગર તો કોમ્પ્રીઝેબલ છે કે નોન કોમ્પ્રીઝેબલ છે તે અંગે બે પરિશિષ્ટ આપેલ છે જેમાં પ્રથમ પરિશિષ્ટ તે આઈપીસીના લગતા ગુનાઓ અંગે છે જ્યારે પરિશિષ્ટ બે (૨) તે અન્ય કાયદાઓને લગતી કોઈ સ્પેશીફિક જોગવાઈ ન હોય ત્યારે તે લાગુ પડે. હવે આ કામે પુનરાવર્તનના દોષ સાથે જણાવવાનું કે ઉપરોક્ત ગુના અંગે કોઈ ગુજરાત પોલીસ એક્ટમાં જોગવાઈ નથી ત્યારે ફિ.પો.કોડની જોગવાઈઓ લાગુ પડે ત્યારે પરિશિષ્ટ -૨ હાલના કેસમાં લાગુ પડે ત્યારે પરિશિષ્ટ -૨ ની આઈટમનં. ૩ વંચાણે લેતાં તે નીચે મુજબ છે.

ગુનો	પોલીસ અધિકારનો કે પોલીસ	જામીની કે બિન જામીની	કઈ કોર્ટથી ઇન્સાફી કાર્યવાહી કરી શકાય.
------	----------------------------	-------------------------	---

	અધિકાર બહારનો		
૩ વર્ષથી મુદ્દતની કેદની, અથવા માત્ર દંડની શિક્ષાને પાત્ર ગુનો હોયતો	પોલિસ અધિકાર બહારનો	જામીની	કોઈપણ મેજિસ્ટ્રેટ

(જ) આમ હવે , ઉપરોક્ત ગુનો છે તે ગુજરાત પોલિસ એક્ટની કલમ-૧૩૫(૧)નો છે જે ગુનાની સજાની જોગવાઈ મુજબ ૧ વર્ષ સુધીની રહેલ છે તે બરાબર છે. પરંતુ ઉપરોક્ત ગુનો હવે શીડ્યુલ ૨ વંચાણે લેતાં, જામીન છે તેમજ પોલિસ અધિકાર બહારનો(નોન કોન્સીડેબલ) છે હવે આ કામે પોલિસને સંજોગ મુજબ અટક કરવાની સત્તા હોઈ તેથી કરીને તે ગુનો કોન્સીડેબલ બની જાય નહીં તેમ હું માનુ છું.ત્યારે હવે ફરીવાર ફિ.પો.કોડની કલમ-૧૫૫(૨) આ કેસમાં લાગુ પડે. હવે ફિ.પો.કોડની કલમ-૧૫૫(૨) મુજબ નોન કોન્સીડેબલ ગુનાઓમાં પોલિસ અદાલતની પુર્વ પરવાનગી વગર તપાસ કરી શકે નહીં. હવે મારી સમક્ષના હાથપરના કેસમાં આ કામે પોલિસે તપાસ કરવા માટે પરવાનગી માંગેલ હોય અને તે પરવાનગી મળ્યા બાદ તપાસ કરીને ત્યારબાદ ચાર્જશીટ કરેલાનું રેકર્ડ પર નથી ત્યારે પોલિસ દ્વારા કરવામાં આવેલ સમગ્ર કાર્યવાહી મુળથી જ વ્યર્થ ગણાય એટલે કે *ab initio void* ગણાય. વધુમાં ૧૯૯૯ સીઆરએલજે પેજન.૧૨૪૪ (નામ.ગુજરાત હાઈકોર્ટ) રામજી ભીખા કોળી વિ. સ્ટેટ ઓફ ગુજરાતના ચુકાદામાં ઠરાવ્યા પ્રમાણે લેખિત ફરિયાદ હોવી જોઈએ જો ન હોયતો ફિ.પો.કોડની કલમ-૧૯૫ નો બાધ્ નડે જે કેસમાં ફરિયાદપક્ષને નવી રીતે કાર્યવાહી કરી શકશે તેવું ઠરાવેલ છે.

આમ હવે, સદર કેસમાં પોલિસે જે અદાલતની પરવાનગી મેળવ્યા સિવાય નોન કોન્સીડેબલ ગુનામાં ચાર્જશીટ કરેલ છે તે ગુનામાં આ અદાલત કોન્સીડેબલ લઈ તે આધારે આરોપી સામે તે ચાર્જશીટ આધારે આરોપી સામે કાર્યવાહી કરી શકાય નહીં. જેથી ચાર્જશીટને દફતરે કરવાનો હુકમ કરવામા આવે છે.પરંતુ કાયદા મુજબ પોલિસ અલગથી કાર્યવાહી થવા પાત્ર હોય તો તે કરી શકશે તેવી આ તબક્કે સ્પષ્ટતા કરવામાં આવે છે. આ કામે મુદ્દામાલ પોલિસ કાયદા મુજબ પ્રક્રિયા કરી મેળવી/નાશ થવાનો કે કાયમી હુકમ અદાલતની પરવાનગી મેળવી કરી શકશે.

હુકમ આજરોજ તા.૦૯મી, માહે. સપ્ટેમ્બર, સને-૨૦૨૩ના રોજ સ્પેશ્યલ સીટીંગમાં વાંચી સંભળાવી સહી કરીને જાહેર કર્યો.

તા.૦૯/૦૯/૨૦૨૩
અમદાવાદ.

(એ.જી. ઓઝા)
એડિ.ચીફ મેટ્રોપોલિટન મેજીસ્ટ્રેટ,
કોર્ટ નં.૧૩, અમદાવાદ.
કોડ નં. GJ-00839